

Læreplan for direkteutdanning til togleder

Læreplan for: Togleder

Kravstiller kompetanse: Fagleder trafikkstyring

Eier av læreplanen: Direktør i Trafikk

Utarbeidet av

Enhet for kompetansestyring og sikkerhetskultur

Henvisning til gjeldende kompetansekrav

Det henvises til gjeldende minimum kompetansekrav for funksjoner og oppgaver med betydning for sikkerheten som er definert og beskrevet i Agresso kompetanseregister.

Agressokode

Relevante koder i Agresso kompetanseregister: FO1022 – Togleder

Dokumentasjon av opplæringen

Bane NOR Jernbaneskolen har ansvar for registrering av dokumentasjon på opplæring underveis. Etter bestått avsluttende eksamener registreres sluttresultatet i DRIV av Bane NOR Jernbaneskolen.

Progresjonstester, tentamener, osv.	Its'learning
Studentsamtaler	Studentmappe i saksrom 360
Loggbok	Studentmappe i saksrom 360
Sensorvurderinger	Studentmappe i saksrom 360
Eksamensresultater	DRIV

Personalleder skal ha tilgang til relevant progresjonstester, tentamen, eksamen og lignende dokumentasjon for å vurdere aspirantens kompetanse underveis i opplæringen.

Innledning

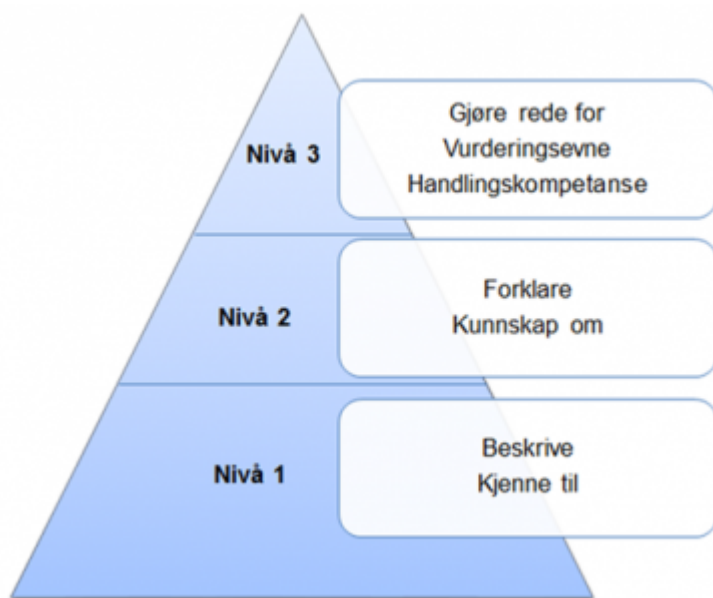
Utdanningen skal sikre at aspirantene som er under opplæring og som skal tjenestegjøre som togledere vil ha god trafikkforståelse og kunne knytte teoretisk og faktaorientert kunnskap sammen. Aspiranten skal inneha tekniske og ikke- tekniske ferdigheter. Aspirantene skal etter endt utdanning ha evnen til å ta ansvar og å være selvstendig i trafikkstyringen.

Læreplanen er utarbeidet basert på gjeldende krav og forskrifter, beskrevet under referanser.

Læreplanen beskriver kvalifikasjonsnivåer for kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Læreplanen konkretiserer hovedmål og innlæringsmål, som gir oversikt over opplæringen og hva som skal læres som en kryssreferanse mellom forskriftskrav og opplæringsplan.

Læremålene skal sikre at aspiranten får en grundig forståelse for at toglederfunksjonen i mange tilfeller er en sikkerhetsbarriere mot ulykker og uønskede hendelser, og dette skal ivaretas gjennom hele utdanningen.

Arbeidsform aspiranten

Det kreves stor grad av egeninnsats under utdanningen. Aspiranten skal føre loggbok for praktisk trening under hele utdanningen. Loggboka utarbeides av Bane NOR Jernbaneskolen og godkjennes av Fagleder Trafikkstyring. Loggboka er et grunnlag for å sikre at aspiranten har vært innom alle temaer i forkant av eksamen og skal dokumentere progresjonen til aspiranten i praksisperiodene. Loggboken og resultatet fra progresjonsprøver skal være tema i oppfølgingssamtaler med leder.

Operativt regelverk (ORV), strekningsbeskrivelsen (SJN) og Beredskapsportalen skal benyttes i stor grad slik at aspiranten lærer å bruke den operative regelsamlingen i praksis.

Krav til forkunnskaper

Medarbeidere som skal gjennomgå direkteutdanning til togleder må ha:

- Bestått arbeidspsykologisk test
- Bestått helsegodkjenning i henhold til forskrift
- Bestått 3-årig videregående utdanning (studiespesialisering eller fagbrev)
- Grunnleggende ferdigheter:
  - IKT
  - Norsk, skriftlig og muntlig
    - Fullført bestått norskfag i videregående skole (tilsvarende 393 timer)/norsk for yrkesfag (tilsvarende 112 timer)/eller gjennom dokumentert B2 nivå
  - Engelsk, muntlig
  - Tallforståelse

Hovedmål for opplæringen

Utdanningen skal gi aspiranten gode kunnskaper, tekniske og ikke-tekniske ferdigheter og holdninger i rollen som togleder. Aspiranten skal få kunnskap i hvordan utføre effektiv og sikker trafikkavvikling. Aspiranten skal få evnen til å vurdere risiko og konsekvenser samt god forståelse for jernbanevirksomhetenes rolle. Aspiranten skal ha god kunnskap om informasjonsinnhenting og informasjonsutveksling for å få en felles god situasjonsforståelse. I tillegg skal aspiranten få en forståelse for at toglederfunksjonen i mange tilfeller er en sikkerhetsbarriere mot ulykker og uønskede hendelser.

Innlæringsmål for kunnskaper

- Aspiranten skal kunne gjøre rede for begreper og prosedyrer som gjelder for trafikkstyring.
- Aspiranten skal ha kunnskap om jernbaneinfrastruktur i forbindelse med trafikkstyring.
- Aspiranten skal ha innsikt i gjeldende lover, forskrifter, regler og oppgaver som er nødvendig for sikker og effektiv trafikkstyring.
- Aspiranten skal ha kunnskap om skriftlig og muntlig kommunikasjon.
- Aspiranten skal ha kunnskap om de ulike operative funksjonene i forskjellige yrkesgrupper, og togleders rolle i samspillet mellom funksjonene.
- Aspiranten skal ha kunnskap om betjening av tekniske anlegg og systemer som brukes i trafikkstyring.
- Aspiranten skal kunne gjøre rede for togleders rolle i beredskapssituasjon og ved sikringshendelse.
- Aspiranten skal kunne gjøre rede for barrierene som finnes, og i hvilke tilfeller de er gjeldende.
- Usortert listepunkt Aspiranten skal ha kunnskap om hvordan menneskelige faktorer påvirker utførelse av sikker trafikkstyring

Innlæringsmål for ferdighet

- Aspiranten skal kunne lese og forstå trafikkbildet, planlegge sine aktiviteter, utøve sikker og effektiv trafikkstyring og gjøre gode prioriteringer.
- Aspiranten skal ha en klar og tydelig kommunikasjon i samhandling med andre funksjoner for å oppnå felles situasjonsforståelse.
- Aspiranten skal ha kunnskap om hva klar togvei innebærer uavhengig av teknisk anlegg og situasjon.
- Aspiranten skal kunne betjene tekniske anlegg og systemer som er nødvendig for utøvelse av trafikkstyring.
- Aspiranten skal kunne bruke sjekklister.
- Aspiranten skal kunne anvende faglig kunnskap basert på gjeldende regler og prosedyrer for å håndtere alle deler av trafikkstyring ved normalsituasjon, ved avvik og ved uønsket hendelse, samt iverksette tiltak og prosedyrer avhengig av oppstått situasjon.

Innlæringsmål for generell kompetanse

- Aspiranten skal ha forståelse for jernbanens høye prioritering av sikkerheten.
- Aspiranten skal ha kunnskap om togleders ansvar for å arbeide nøyaktig og systematisk for å unngå skade på mennesker, miljø og materielle verdier.

- Aspiranten skal kunne samhandle og koordinere aktiviteter med andre togledere, togekspeditører, andre yrkesgrupper i jernbanedriften, støttefunksjoner og med jernbaneforetakenes kunder for å skape distribuert situasjonsforståelse.
- Aspiranten skal inneha nødvendige språkferdigheter, og skal kunne gjøre rede for nøyaktighet i kommunikasjon og utførelse av sine arbeidsoppgaver.
- Aspiranten skal ha kunnskap om menneskelige faktorer som kan påvirke prestasjon, årvåkenhet og distribuert situasjonsforståelse for å kunne ta riktige beslutninger, og kunnskap om de grep som kan gjøres for å håndtere disse.

Krav til pensum

Pensum omhandler Trafikkregler for jernbanenettet (TJN), betjeningsinstrukser for signalanlegg (sikringsanlegg og fjernstyring), Strekningsbeskrivelsen (SjN og TRASÉ), og Beredskapsportalen, samt øvrige interne krav og instruksjoner som ligger i regelverk for operativt personell (ORV), og i styringssystemet for Bane NOR. Fagstoff kan også hentes fra lovverk, Førerens regelbok, forskrifter i Bane NOR, utarbeidede kompendier eller andre kilder.

Gjennomføring av teori og praksis

Opplæringen gjennomføres med en kombinasjon av teori og praksis fordelt på ca. 65% teoriundervisning og ca. 35% praktisk opplæring og gjennomføres i løpet av ca. 16 mnd. Teoriundervisning og praktisk trening i simulator foregår ved Bane NOR Jernbaneskolen.

Ved praksis i trafikkstyringssentralen, når aspiranten utøver trafikkstyring sammen med ansvarlig togleder, skal det legges til rette for at veileder kan lytte med på alle samtaler som utføres i trafikkstyringen. Aspiranten skal gå sammen med erfaren veileder på vakt under opplæringen. Veileder som skal ha med seg noen på opplæring skal ha tjenestegjort minimum 12 måneder som togleder i trafikkstyringssentralen. Tid for egen lokal opplæring skal ikke medregnes. Det skal så langt det er mulig settes opp vakter med fast togleder/veileder under hele opplæringen.

Arbeidsform er beskrevet under hvert tema, og utdypes i opplæringsplan utformet av Bane NOR Jernbaneskolen.

I den praktiske opplæringen i sentral legges det opp til at det i hovedsak øves på det aspiranten har gjennomgått i teoriundervisning og i simulator.

Linjeleder er ansvarlig for å tildele praksisplass på togdriftssentral. Linjeleder har ansvar for å følge opp aspiranten under praksisperioden og sikre at aspiranten får gjennomgått krav i loggbok.

Antall deltakere i praksisperioden

I simulatoren kan maks 3 delta på trening samtidig. Det gjennomføres også praktisk opplæring i trafikkstyringssentral, hvor aspiranten går sammen med en egnet veileder. Maksimum 1 student kan delta på praktisk opplæring sammen med en og samme togleder/veileder i trafikkstyringssentralen.

Kompetansekrav til opplæringspersonell og sensorer

Kompetansekrav til faglærere ved Jernbaneskolen som underviser ved TXP- og toglederutdanning:

- Godkjent som togekspeditør/togleder
- Må ha tjenestegjort som txp/togleder i minst 3 år
- Instruktørkompetanse gjennom pedagogisk opplæring som instruktør-/veilederkurs eller yrkespedagogikk fra Høyskole som kan gjennomføres etter ansettelse
- Etterleve regelverk og kan kravene til opplæring iht. gjeldende læreplan og opplæringsplan
- Rolleforståelse, faglig og personlig egnethet

Kompetansekrav til opplæringspersonell i Trafikk som skal gi teori- og praktisk undervisning, samt være sensor ved Toglederutdanningen er beskrevet i dokumentet «Krav til opplæringspersonell i Trafikk».

Prinsipper for prøving / sertifisering

Vurdering under utdanningen

Under opplæringen blir aspiranten vurdert i forhold til teoretisk og praktisk kunnskap, samt evne til å håndtere varierende trafikksituasjoner. Aspiranten blir også vurdert ut fra ikke- tekniske ferdigheter, holdninger og trafikal forståelse. Det vil bli lagt vekt på samhandling og felles situasjonsforståelse.

Ved vurdering av praktisk kunnskap benyttes simulator og andre øvingsanlegg.

Bane NOR Jernbaneskolen skal gjennomføre regelmessige prøver og progresjonstester gjennom hele utdanningen. Progresjonstestene skal gjenspeile læringsmålene i opplæringsplan.

Aspiranten vil bli vurdert fortløpende på ikke-tekniske ferdigheter ved bruk av eget skjema. Vurdering av holdninger og ikke-tekniske ferdigheter gjøres i forbindelse med gjennomføring av progresjonstestene. Aspiranten skal få tilbakemelding på hvordan de ligger an i forhold til holdninger og ikke-tekniske ferdigheter.

I praksisperioden er linjeleder ansvarlig for å gjennomføre progresjonstester og vurdering av holdninger og ikke-tekniske ferdigheter, utarbeidet av Bane NOR Jernbaneskolen.

Betingelser for oppmelding til eksamener

Eksamen skal verifisere om aspiranten har tilegnet seg innlæringsmål for ferdighet, kunnskap og generell kompetanse beskrevet i læreplan. Bane NOR Jernbaneskolen har ansvar for å melde aspiranten opp til eksamen når aspiranten vurderes egnert og kvalifisert til å gjennomføre eksamen, i henhold til kriteriene under.

Før aspiranten kan meldes opp til eksamener, skal aspiranten ha:

- Gjennomført e-læring «Sikkerhetskurs del 1»
- Bestått eventuelt foregående eksamener
- Bestått progresjonstester, eller vist tilstrekkelig forbedring etter ikke bestått

- Fremlagt ajourført loggbok
- Vurdert som egnet, med akseptable holdninger og ikke-tekniske ferdigheter i perioden som leder opp mot eksamen

Dersom betingelser for oppmelding til eksamen ikke innfris, følges aspiranter opp av Bane NOR Jernbaneskolen. Det settes en tidsgrense på maksimalt en måned på oppfølgingsperioden før aspiranten vurderes på nytt til oppmelding til eksamen. Hvis aspiranten etter oppfølgingsperioden vurderes av opplæringsleder trafikk til å ikke være kvalifisert til å gjennomføre eksamen, eller at aspiranten vurderes uegnet, informeres personalleder umiddelbart.

I løpet av utdanningen skal aspiranten gjennomføre progresjonstester og bli vurdert i forhold til holdninger og ikke-tekniske ferdigheter til forberedelse til eksamener. Bane NOR Jernbaneskolen har hovedansvaret for å følge opp resultater fra progresjonstester og målingene av holdninger og ikke-tekniske ferdigheter. Dette skjer i samarbeid med linjeleder.

Eksamensform

Bane NOR Jernbaneskolen utarbeider alle eksamener. Eksamensformen kan være skriftlig, muntlig, praktisk eller en kombinasjon. Der eksamen er tema- eller delbasert må alle temaer eller deler av eksamen vurderes til bestått for at det endelige resultatet skal vurderes til bestått.

Prøver og eksamener vurderes etter karakterskalaen 0 - 5:

Karakter	Progresjonsprøver i simulator og praktisk eksamen
5	Bestått - Ekstraordinært Aspiranten overvåker og styrer trafikken svært effektivt. Aspiranten viser god helhetsoversikt og svært god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. I tillegg vises svært gode kommunikasjons- og samarbeidsevner.
4	Bestått - Forventet nivå Aspiranten overvåker og styrer trafikken effektivt. Aspiranten evner å løse opp i trafikale avvikssituasjoner. Aspiranten viser helhetsoversikt og god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. I tillegg vises gode kommunikasjons- og samarbeidsevner.
3	Bestått - Noe under forventet nivå Aspiranten styrer og overvåker trafikken på en god måte, men foretar enkelte uheldige prioriteringer og disposisjoner som påvirker effektiviteten i trafikkavviklingen, men som likevel løses tilfredsstillende. Aspiranten viser nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene. Aspiranten viser tilfredsstillende kommunikasjons- og samarbeidsevner.
2	Ikke bestått Aspiranten styrer og overvåker trafikken, men foretar flere uheldige og/eller manglende prioriteringer og disposisjoner som påvirker effektiviteten i trafikkavviklingen. Aspiranten evner ikke å løse trafikale utfordringer tilfredsstillende. Aspiranten demonstrerer ikke nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
1	Ikke bestått Aspiranten viser manglende evne til å styre trafikken effektivt samt løse trafikale utfordringer. Aspiranten demonstrerer vesentlige mangler i kunnskaps- og ferdighetsmål.
0	Eksamen ikke gjennomført
Karakter	Standard ved skriftlig og muntlig eksamen
5	Bestått - Ekstraordinært Aspiranten viser god helhetsoversikt og svært god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.

Karakter	Standard ved skriftlig og muntlig eksamen
4	Bestått – Forventet nivå Aspiranten viser helhetsoversikt og god kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
3	Bestått – Noe under forventet nivå Aspiranten viser tilstrekkelig helhetsoversikt og nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
2	Ikke bestått Aspiranten viser manglende helhetsoversikt og ikke nødvendig kompetanse i kunnskaps- og ferdighetsmålene.
1	Ikke bestått Aspiranten viser vesentlige mangler i kunnskaps- og ferdighetsmål.
0	Eksamen ikke gjennomført

Retningslinjer for sensor

Enhet for kompetansestyring og sikkerhetskultur utarbeider en liste over godkjente sensorer for den spesifikke opplæringen i samarbeid med relevante fagressurser. Sensorer godkjennes av fagleder Trafikkstyring, sakkyndig leder signal, eller seksjonssjef funksjonell godkjenning, avhengig av type eksamen.

Bane NOR Jernbaneskolen i samarbeid med enhet for kompetansestyring og sikkerhetskultur inviterer til sensorsamling etter behov for gjennomgang av:

- Felles forståelse av vurderingskriterier
- Eksamensinnhold
- Gjennomføring av eksamen
- Sensorveiledning

Ved klage på eksamen og behov for ny vurdering av eksamensresultatene, er det Fagleder trafikkstyring som oppnevner nye sensorer. Klage på eksamen beskrives ytterligere i eget punkt.

Periode	Eksamen	Sensor(er)
Introduksjonsuke	Sikkerhetskurs del 1	E-læring
Grunnkurs trafikk	Flervalgsprøve før muntlig eksamen	Sensureres automatisk av DRIV
Grunnkurs trafikk	Muntlig eksamen	2 sensorer oppnevnt av Fagleder trafikkstyring
Ruteplanleggingsmodul	Skriftlig eksamen	1 sensor oppnevnt av Fagleder trafikkstyring
Fjernstyringsmodul	Skriftlig eksamen i regelverk	1 sensor oppnevnt av Fagleder trafikkstyring
Fjernstyringsmodul	Flervalgsprøve før muntlig fjernstyringsprøve	Sensureres automatisk av DRIV
Fjernstyringsmodul	Muntlig fjernstyringsprøve	1 sensor oppnevnt av sakkyndig leder signal 1 sensor oppnevnt av seksjonssjef funksjonell godkjenning
Beredskapsmodul	Praktisk/muntlig eksamen i simulator	2 sensorer oppnevnt av Fagleder trafikkstyring

Ved kontinuasjonseksamen oppnevnes to sensorer.

Eksamener

Med eksamen menes en prøve som enten godkjenner aspiranten til å utføre en bestemt funksjon i trafiksikkerhetstjeneste, eller til å gå videre til neste del av opplæringen. Gjennom utdanningen kreves det at alle eksamener består.

Bane NOR Jernbaneskolen har ansvar for å utarbeide eksamensoppgaver, fasit og sensorveiledninger, samt gjennomføringen av eksamen. Opplæringsleder trafikkopplæring skal oversende eksamensoppgaver, fasit og sensorveiledning til sensor og fagleder Trafikkstyring for gjennomsyn senest 4 uker før eksamen avholdes. Samlet tilbakemelding fra sensorer samt godkjenning fra fagleder Trafikkstyring oversendes skolen senest 14 dager før eksamen avholdes.

Aspirantene skal tildeles kandidatnummer som benyttes under skriftlig eksamener. Hjelpemidler er ikke tillatt under eksamen, med unntak av SJN/Trasé ved eksamen i Ruteplanleggingsmodul.

Dersom man ikke består eksamen, kan det gis det mulighet for å gå opp til ny eksamen. Ny eksamen avlegges tidligst en uke etter første forsøk, og Bane NOR Jernbaneskolen vil sørge for at aspiranten vil få veiledning i denne perioden. Dersom man ikke består kontinuasjonseksamen, vil utdanningen som togleder avsluttes.

Til eksamen skal det utarbeides følgende eksamensoppgaver:

Periode	Eksamen	Det skal utarbeides
Grunnkurs trafikk	Flervalgsprøve før muntlig eksamen	<ul style="list-style-type: none"> • 1 oppgavebank
Grunnkurs trafikk	Muntlig eksamen	<ul style="list-style-type: none"> • 2 oppgavesett • Fasit • Sensorveiledning
Ruteplanleggingsmodul	Skriftlig eksamen	<ul style="list-style-type: none"> • 2 oppgavesett • Fasit • Sensorveiledning
Fjernstyringsmodul	Skriftlig eksamen i regelverk	<ul style="list-style-type: none"> • 2 oppgavesett • Fasit • Sensorveiledning
Fjernstyringsmodul	Flervalgsprøve før muntlig fjernstyringsprøve	<ul style="list-style-type: none"> • 1 oppgavebank
Fjernstyringsmodul	Muntlig fjernstyringsprøve	<ul style="list-style-type: none"> • 2 oppgavesett • Fasit • Sensorveiledning
Beredskapsmodul	Praktisk/muntlig eksamen i simulator	<ul style="list-style-type: none"> • Dreiebøker til simulator • 2 oppgavesett til muntlig del • Fasit • Sensorveiledning

Grunnkurs trafikk - Flervalgsprøve før muntlig eksamen

Flervalgsprøven har en varighet på inntil 1 time. For å bestå eksamen må aspiranten oppnå 80 prosent. Bestått prøve er en forutsetning for å fortsette utdanningen som togleder. Dersom man ikke består prøven, kan det gis det mulighet til å gå opp til ny flervalgsprøve en gang. Ny prøve avlegges tidligst 1 uke etter første forsøk, og aspiranten vil få veiledning i denne perioden. Oppnår aspiranten mindre enn 80 prosent også på andre gangs prøve, har man strøket og utdanningen som togleder avsluttes.

Grunnkurs trafikk - Muntlig eksamen

Den muntlige eksamen har en varighet på inntil 1,5 time. For å bestå eksamen må aspiranten oppnå karakter 3. Bestått eksamen er en forutsetning for å fortsette utdanningen som togleder. Dersom man ikke består eksamen, kan det gis det mulighet til å gå opp til ny muntlig eksamen en gang. Ny eksamen avlegges tidligst 1 uke etter første forsøk, og aspiranten vil få veiledning i denne perioden. Oppnår aspiranten mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har man strøket og utdanningen som togleder avsluttes.

Ruteplanleggingsmodul - Skriftlig eksamen

Den skriftlige eksamen har en varighet på inntil 5 timer. For å bestå eksamen må aspiranten oppnå karakter 3. Bestått eksamen er en forutsetning for å fortsette utdanningen som togleder. Dersom man ikke består eksamen, kan det gis det mulighet til å gå opp til ny skriftlig eksamen en gang. Ny eksamen avlegges tidligst 1 uke etter første forsøk, og aspiranten vil få veiledning i denne perioden. Oppnår aspiranten mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har man strøket og utdanningen som togleder avsluttes.

Fjernstyringsmodul - Skriftlig eksamen i regelverk

Den skriftlige eksamen har en varighet på inntil 5 timer. For å bestå eksamen må aspiranten oppnå karakter 3. Bestått eksamen er en forutsetning for å fortsette utdanningen som togleder. Dersom man ikke består eksamen, kan det gis det mulighet til å gå opp til ny skriftlig eksamen en gang. Ny eksamen avlegges tidligst 1 uke etter første forsøk, og aspiranten vil få veiledning i denne perioden. Oppnår aspiranten mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har man strøket og utdanningen som togleder avsluttes.

Fjernstyringsmodul - Flervalgsprøve før muntlig fjernstyringsprøve

Flervalgsprøven har en varighet på inntil 1 time. For å bestå eksamen må aspiranten oppnå 80 prosent. Bestått prøve er en forutsetning for å fortsette utdanningen som togleder. Dersom man ikke består prøven, kan det gis det mulighet til å gå opp til ny flervalgsprøve en gang. Ny prøve avlegges tidligst 1 uke etter første forsøk, og aspiranten vil få veiledning i denne perioden. Oppnår aspiranten mindre enn 80 prosent også på andre gangs prøve, har man strøket og utdanningen som togleder avsluttes.

Fjernstyringsmodul - Muntlig fjernstyringsprøve

Muntlig fjernstyringsprøve består av en muntlig del på inntil 1,5 timer. For å bestå fjernstyringsprøven må aspiranten oppnå karakter 3. Dersom man ikke består eksamen, kan det gis det mulighet til å gå opp til ny fjernstyringsprøve en gang. Ny eksamen avlegges tidligst 1 uke etter første forsøk, og

aspiranten vil få veiledning i denne perioden. Oppnår aspiranten mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har man strøket og utdanningen som togleder avsluttes.

Beredskapsmodul - Praktisk/muntlig eksamen i simulator

Praktisk/muntlig eksamen i simulator består av to deler. Første del er praktisk, og gjennomføres i simulator. Delen har en varighet på inntil 1,5 time. Andre del er muntlig. Delen har en varighet på inntil 1 time. Det skal være minimum 15 minutters pause mellom første og andre del. For å bestå eksamen må aspiranten oppnå karakter 3. Dersom man ikke består eksamen, kan det gis det mulighet til å gå opp til ny avsluttende praktisk eksamen en gang. Ny eksamen avlegges tidligst 1 uke etter første forsøk, og aspiranten vil få veiledning i denne perioden. Oppnår aspiranten mindre enn karakter 3 også på andre gangs eksamen, har man strøket og utdanningen som togleder avsluttes.

Klage på eksamen

Begrunnelse for eksamensresultat på skriftlig eksamen

Aspiranten kan be om en begrunnelse for eksamensresultatet på skriftlig eksamen. Kravet om begrunnelse framsettes skriftlig overfor opplæringsleder for trafikkopplæring innen 2 virkedager etter at resultatet på eksamen er gjort kjent. Aspiranten trenger ikke begrunne hvorfor hen ber om begrunnelse av eksamensresultatet.

Opplæringsleder trafikkopplæring ved Bane NOR Jernbaneskolen skal i begrunnelsen skriftlig gjøre rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen, og for bedømmelsen av aspirantens prestasjon. Er det gitt skriftlige retningslinjer (sensorveiledning) for bedømmelsen, skal disse gjøres tilgjengelig for aspiranten.

Klage på skriftlig eksamen

Aspiranten har ikke mulighet til å klage på bedømmelsen av første avlagte eksamen, kun formelle feil som kan ha noe å si for resultatet. Ved kontinuasjonseksamen har aspiranten mulighet til å klage på bedømmelsen, og må begrunne dette. Dersom en aspirant ønsker å fremme en klage etter å ha fått en begrunnelse på eksamensresultatet, er klagefristen 2 virkedager etter mottatt begrunnelse.

Klagen må fremmes skriftlig til enhet for Kompetansestyring og sikkerhetskultur.

Fagleder Trafikkstyring oppnevner 2 nye sensorer som skal vurdere besvarelsen på nytt. De 2 nye sensorene som utpekes av fagleder Trafikkstyring utgjør klagenemnd. Klagenemnda vurderer besvarelsen mot sensorveiledningen. Klagenemnda skal ikke ha tilgang til sensors kommentarer til den eksamen klagen gjelder og heller ikke til den eventuelle begrunnelse som er gitt for klagen. Klagenemndas avgjørelse er endelig og kan ikke påklages. Behandlingsfristen for mottatt klage er en uke.

Klage på muntlig og praktisk/muntlig eksamen

Aspiranten kan be om en begrunnelse for eksamensresultatet på muntlig og praktisk muntlig eksamen. Kravet om begrunnelse må framsettes umiddelbart overfor sensor etter at eksamensresultatet er meddelt. Aspiranten trenger ikke begrunne hvorfor det bes om begrunnelse av eksamensresultatet.

Sensor skal i begrunnelsen gjøre rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for den faglige bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Er det gitt skriftlige retningslinjer (sensorveiledning) for bedømmelsen, skal disse gjøres tilgjengelig for aspiranten. Ved muntlig/praktisk eksamen kan aspiranten bare klage på formelle feil som kan ha noe å si for resultatet. Bedømmelse av muntlig/praktisk prestasjon kan ikke påklages.

Klage på formelle feil sendes innen 2 virkedager til leder Kompetansestyring og sikkerhetskultur for vurdering. Representant fra Kompetansestyring og sikkerhetskultur sammen med fagleder Trafikkstyring utgjør klagenemnd som vurderer klagen på formelle feil. Opplysninger fra sensor og eksaminator fra eksamen innhentes og legges til grunn for vurdering. Dersom aspiranten får medhold i klagen, skal eksamensresultatet annulleres og aspiranten har rett til å avlegge ny eksamen. Dersom det avlegges ny eksamen, skal en ny sensor vurdere aspiranten. Nye sensorer oppnevnes av funksjonene som oppnevnte sensorer ved ordinær eksamensgjennomføring. Finner klagenemnda at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere aspiranters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal holdes ny muntlig/praktisk eksamen.

Fusk

Som fusk regnes uredlige handlinger eller forhold som tar sikte på å gi aspiranten et uberettiget fortrinn ved vurderingen. Hovedområder som betraktes som fusk er: bruk av ulovlige hjelpemidler, ulovlig samarbeid mellom enkeltpersoner eller grupper, plagiat og manglende eller feilaktig kildebruk slik at teksten framstår som aspirantens egen.

Oppdages fusk eller forsøk på fusk, skal dette straks rapporteres til opplæringsleder for trafikkutdanning ved Bane NOR Jernbaneskolen som kan utelukke aspiranten fra videre deltakelse i eksamen. Opplæringsleder for trafikkutdanning rapporterer hendelsen videre til aspirantens leder.

Vedlegg 1

Beskrivelser av holdninger og ikke-tekniske ferdigheter (ITF)

Dette er en oversikt over holdninger og de ikke-tekniske ferdighetene som Trafikk forventer av en togleder. Atferdsindikatorer er beskrevet under elementer og observerbar atferd.

ITF	ELEMENTER AV ITF	Observerbar atferd
Holdninger	Ansvarsbevissthet	Ta ansvar for egen læring. Positiv holdning til regler og prosedyrer. Forstår ansvaret man forvalter og dets betydning for sikkerheten.
	Engasjement & Motivasjon	Motivert, ta initiativ, løsningsorientert, har høy innsats, dedikasjon, og bry seg om arbeidet og organisasjonen
	Profesjonalitet & Modenhet	Disiplinert og har selvinnsikt. Evner å ta til seg tilbakemeldinger. Stoler på seg selv og egne beslutninger, men er bevisst egne begrensninger
	Medarbeiderskap	Hensyntar, støtter, respekterer og inkluderer andre. Bidrar til positivt arbeidsmiljø. God konflikthåndtering og konfliktforebygging. Positiv til å samarbeide.
Situasjons-bevissthet	Innhente informasjon	Detaljfokusert, men opprettholder overblikk. Riktig selektiv oppmerksomhet, og opprettholder konsentrasjon. Oppsøker informasjon.
	Forstå informasjon	Forstår informasjon og situasjonen. Risikovurderer situasjonen.
	Forutse hva som kommer til å skje og jobbe proaktivt	Forstår mulige konsekvenser av oppståtte hendelser og egne handlinger. Jobber proaktivt for en sikker og effektiv drift.
Kommunikasjon	Aktiv lytting	Still oppfølgingsspørsmål ved mistanke om misforståelse.
	Tydelig kommunikasjon	Klar og utvetydig toveiskommunikasjon. Kortfattet og konsis. Tilbakelesning og kontroll. Bruke ordlyd korrekt. Kommuniserer på en måte som ikke skaper misforståelser.
	Dele informasjon	Dele korrekt informasjon til riktige mottakere på riktig tidspunkt. Ikke overdele unødvendig informasjon.
Beslutningstaking	Opprettholder en optimal autoritetsgradient	Anvender rollens myndighet for å sikre at driften går som den skal. Tydelig og besluttsom, men også åpen for tilbakemeldinger.
	Vurderer risikofaktorer ved ulike handlingsalternativer	Forstår hvilke faktorer som kan utvikle seg til å bli en fare, og agerer for å stoppe utviklingen. Rådfører seg med andre ved usikkerhet.
	Agerer i riktig tid	Identifiserer tidsrom for informasjonssøk. Bruker optimal tid før avgjørelsen blir tatt.
	Revurderer beslutninger ved behov.	Viser evnen til å endre avgjørelser underveis innenfor det gitte tidsrommet.

ITF	ELEMENTER AV ITF	Observerbar atferd
Arbeidsmengde- og stresshåndtering	Sikkerhet prioriteres høyere enn punktlighet	BSier «stopp» for å begrense egen arbeidsbelastning. Tar seg tid til å få overblikk og kontroll på situasjonen.
	Tilbyr og tar imot hjelp	er om hjelp. Tar imot hjelp. Holder øye med og kryssjekker andres handlinger, og tilbyr hjelp ved behov.
	Prioritering av arbeidsoppgaver	Prioriterer riktige oppgaver, uten å glemme nedprioriterte oppgaver. Gjør seg ferdig med én oppgave før en påbegynner en ny.
	Oppgaveorientert i møte med stress	Løsningsorientert og fokusert på oppgaven. Undersøker problemet og legger en plan for å løse problemet. Tar tak i utfordringen.

Referanser

- [Opplæringsforskriften](#)
- [Forskrift om helsekrav for operativt personell på jernbane og signaler på tog](#)
- [Sikkerhetsforskriften](#)
- [Kompetansestyring-konsernprosedyre](#)
- Krav til opplæringspersonell i Trafikk (mangler link)